

Neoficialus vertimas

EUROPOS TARYBA

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ KOMISIJA

ANTROJI KOLEGIJA

NUTARIMAS DĖL

Onos MAČIONIENĖS
pareiškimo Nr. 32104/96
prieš Lietuvą

PRIIMTINUMO

Europos Žmogaus Teisių Komisija (Antroji kolegija), 1997 m. sausio 15 dieną posėdžiaudama uždareme posėdyje, dalyvaujant šiems nariams:

pirmininkei G. H. THUNE,
J.-C. GEUS,
G. JÖRUNDSSON,
A. S. GÖZÜBÜYÜK,
J. – C. SOYER,
H. DANELIUS,
F. MARTINEZ,
M. A. NOWICKI,
I. CABRAL BARRETO,
J. MUCHA,
D. ŠVÁBY,
P. LORENZEN,
E. BIELIŪNUI,
E. A. ALKEMA,

Kolegijos sekretorei p. M. –T. SCHOEPFER,

atsižvelgdama į Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 25 straipsnį;

atsižvelgdama į Onos MAČIONIENĖS pareiškimą prieš Lietuvą, pateiktą 1996 m. birželio 5 dieną ir įregistruotą 1996 m. liepos 2 dieną kaip byla Nr. 32104/96;

atsižvelgdama į pagal Komisijos procedūros reglamento 47 straipsnį pateiktą raportą,

po svarstymo

nusprendė:

FAKTAI

Pareiškėja yra Lietuvos Respublikos pilietė, gimusi 1941 m. ir gyvena Vilniuje. Ji yra firmos "Konstanta" savininkė. Bylos faktai gali būti apibendrinti, kaip išdėstyta toliau.

Prieš 1995 m. birželio 20 dieną, kai Lietuva deponavo Konvencijos ratifikavimo instrumentą ir padarė deklaraciją pagal Konvencijos 25 straipsnį, pareiškėja dalyvavo keliuose administraciniuose ir teisminiuose procesuose dėl jos ir jos firmos mokesčių patikrinimo.

1995 m. spalio 18 dieną Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, siekiant užtikrinti tinkamą teisės taikymą, Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriui pateikė teikimą dėl sprendimo panaikinimo, kuriuo prašė atnaujinti ankstesnį kasacinį procesą tuo pagrindu, kad ankstesniame procese teismai nepakankamai išnagrinėjo klausimą, ar mokesčių inspektoriaus teiginiai atskleidė jo šališkumą, ir tam tikrų sutarčių pobūdį, kurios, pareiškėjos teigimu, turėjo būti pripažintos kaip sudarančios išlaidas.

1995 m. lapkričio 15 dieną Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyrius patenkino šį prašymą ir atnaujino kasacinį procesą.

1995 m. gruodžio 5 dieną Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyrius atmetė kasacinį teikimą. Jis patvirtino anksčiau bylą nagrinėjusių teismų išvadas, įskaitant ir tai, kad sutartys buvo pasirašytos atgaline data ir tokiu būdu suklastotos.

SKUNDAI

Pareiškėja teigia, kad buvo pažeista jos teisė į teisingą procesą, numatyta Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje. Ji mano, kad teismai rėmėsi tik Vilniaus mokesčių inspekcijos teiginiais, neišnagrinėjo pagrindinių taikytinos teisės klausimų, neatsižvelgė į vieno iš jos [pareiškėjos] liudytojų parodymus ir neiškvietė kito jos liudytojo, taip atimdami iš jos galimybę gintis.

Pareiškėja taip pat skundžiasi:

- kad Vilniaus mokesčių inspekcija, tikrindama mokesčius ir skirdama baudas, neleido jai dalyvauti nagrinėjant bylą ir taip pažeidė jos teisę gintis;
 - kad teismai neiškvietė liudytojo, kurio neiškvietė ir mokesčių inspekcija, ir tokiu būdu pažeidė jos teisę į tai, kad būtų iškviestas ir apklaustas jos liudytojas;
 - kad 1992 m. rugpjūčio 27 dieną vyriausiasis mokesčių inspektorius naudojo grasinimus, siekdamas išgauti kito liudytojo parodymus prieš pareiškėją;
 - kad vienas mokesčių inspektorius buvo narys mokesčių komisijos, kuri tikrino mokesčių inspekcijos rezultatus, kuriuos jis pats nustatė;
 - kad teisėjai tik paviršutiniškai nagrinėjo jos bylos esmę.
- Dėl jos bylos nagrinėjimo Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriuje 1995 m. gruodį pareiškėja skundžiasi, kad šis teismas tinkamai nenagrinėjo pagrindinių jos bylos klausimų, bet rėmėsi tik žemesniųjų instancijų teiginiais.

TEISĖ

Pareiškėja skundžiasi dėl jos teisių, kurias garantuoja Konvencijos 6 straipsnis, pažeidimų. Ji teigia, kad jos teisė į teisingą procesą ir konkrečiai šalių lygybės principą pažeidė tas faktas, kad teismai nuolat rėmėsi tik mokesčių inspekcijos teiginiais, atmetė jam duotus jos liudytojo parodymus ir neiškvietė kito liudytojo.

Konvencijos 6 straipsnis, kiek tai šiuo požiūriu reikšminga, numato:

“1. Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ar jam pareikšto kokio nors baudžiamojo kaltinimo klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą ... teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas ... teismas.

3. Kiekvienas kaltinamas nusikaltimo padarymu asmuo turi mažiausiai šias teises:

d) ... kad gynybos liudytojai būtų iškviesti ir apklausti tokiomis pat sąlygomis, kokios taikomos kaltinimo liudytojams.”

1. Komisija primena, kad ji gali nagrinėti tik pareiškimus dėl faktų, įvykusių po Konvencijos įsigaliojimo konkrečiai Susitariančiajai Valstybei. Lietuva deponavo savo Konvencijos ratifikavimo instrumentą ir padarė deklaraciją pagal Konvencijos 25 straipsnį 1995 m. birželio 20 dieną.

Todėl tiek, kiek šis pareiškimas susijęs su faktais, kurie įvyko iki tos datos, pareiškimas yra *ratione temporis* nesuderinamas su Konvencijos nuostatomis Konvencijos 27 straipsnio 2 dalies prasme.

2. Pareiškėja taip pat skundžiasi dėl proceso po 1995 m. birželio 20 dienos.

Komisija pirmiausia atkreipia dėmesį į tai, kad vienintelis teisminis sprendimas, priimtas po 1995 m. birželio 20 dienos, yra Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus sprendimas atmesti šio teismo pirmininko kasacinį teikimą.

Pareiškėja nepateikia konkrečių skundų dėl proceso Aukščiausiajame Teisme, o tik bendrą nusiskundimą, kad Civilinių bylų skyrius iš naujo neišsprendė bylos. Tačiau net ir darant prielaidą, kad 6 straipsnis yra taikytinas, kai kasacinis procesas atnaujinamas, negalima tikėtis, kad bylą nagrinėjantis teismas padarys daugiau, negu priims naują kasacinį sprendimą. Civilinių bylų skyrius savo 1995 m. gruodžio 5 dienos sprendimu priėmė naują kasacinį sprendimą ta prasme, kad peržiūrėjo ankstesnius sprendimus ir sutiko su sprendimais pareiškėjos nenaudai.

Atsižvelgiant į tai, kad Komisija negali nagrinėti įvykių, įvykusių iki 1995 m. birželio 20 dienos, Komisija negali nustatyti jokio neteisingumo procese Aukščiausiajame Teisme.

Iš to seka, kad ši pareiškimo dalis yra aiškiai nepagrįsta Konvencijos 27 straipsnio 2 dalies prasme.

Dėl šių priežasčių Komisija vienbalsiai

SKELBIA ŠĮ PAREIŠKIMĄ NEPRIIMTINU.

M. –T. SHOEPFER
Antrosios kolegijos
sekretorė

G. H. THUNE
Antrosios kolegijos
pirmininkė

